

İHALE KARAR DAMGA VERGİSİ

Uğur UĞURLU^(*)

1 - GİRİŞ

Bilindiği üzere 'Resmi Daireler'¹ ihtiyaç duyduğu birçok mal ve hizmeti özel sektörden tedarik etmektedir. Resmi dairelerin özel sektörden tedarik ihtiyacı duyduğu mal ve hizmet alımlarında ise kamu parası ve kamu yararı söz konusu olduğu için bu satın alma süreci belli bir usul dahilinde yerine getirilmektedir. Bu usul ise ihale kanunlarına bağlı olarak ortaya çıkan bir ihale sürecidir.

Kamu ihaleleri kanunlarımızda üç yasayla düzenlenmiştir. Bunlar 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu², 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu³ ve

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'dur⁴. Bugün her üç yasa da yürürlükte ve uygulanmaktadır. Fakat uygulama alanları farklıdır.

Resmi Daireler; mal ve hizmet alımları gibi harcama gerektiren faaliyetlere ilişkin ihaleler bakımından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabi iken satım, kira, trampa, ve taşıma işleri bakımından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na tabidir. Dolayısıyla bugün genel ve özel bütçeli idareler, il özel idareler ve belediyeler yapım işleri, mal ve hizmet alımları, kiralama ve taşıma gibi harcama gerektiren faaliyetlere ilişkin ihaleler bakımından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabi iken; satım, kira, trampa, mülki-

(*) Vergi Denetmeni

¹ Resmi daireler; Damga Vergisi Kanunu'nun 8'inci maddesinde de belirtilen Genel ve Özel Bütçeli İdareler, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köylördür.

² 10.09.1983 Tarih Ve 18161 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanmıştır.

³ 22.01.2002 Tarih Ve 24648 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanmıştır.

⁴ 22.01.2002 Tarih Ve 24648 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanmıştır.

yetten gayri aynı hak kurulması ve taşıma işleri bakımından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na tabidir.

Kamu kurumları ile kamu kurumlarına mal ve hizmet satan özel sektör işletmeleri arasında gerçekleşen bu ihale sürecinde Damga Vergisi Kanunu'nun konusuna giren birçok kâğıt düzenlenmektedir. Düzenlenen bu kâğıtlardan biride ihale kararıdır. Bizde bu makalemizde ihale kararlarının damga vergisi karşısındaki durumunu ve özellikli bazı hususları birlikte açıklamaya çalışacağız.

2- İHALE KARARLARININ DAMGA VERGİSİ KARŞISINDAKİ DURUMU

Bilindiği üzere Damga Vergisi Kanunu'nun konusu, Damga Vergisi Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı olan kâğıtlardır. Kanun koyucu herhangi bir tereddüde yer bırakmamak amacıyla kanuna ekli (1) sayılı tabloda vergiye tabi kâğıtları ismen saymıştır. Damga Vergisi Kanunu'na ekli (1) sayılı tabloda yer alan bu kâğıtlar damga vergisine tabi olması gerekir iken bu tabloda yer almayan kâğıtlar damga vergisine tabi olmayacaktır.

Resmi Dairelerin 4734 sayılı Kanunu'nun 18'inci maddesinde belirtilen ihale usulleri ile yaptığı ihaleler sonucunda ihaleyi kazanan yükleniciler üç çeşit damga vergisi yükümlülüğü ile karşılaşmaktadır. Bu yükümlülükler şunlardır.

a- Damga Vergisi Kanunu'na Ekli I Sayılı Tablonun II/2 Bölümünde Yer Alan "**İhale kanunlarına tabi olan veya kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların her türlü ihale kararları**" hükmüne istinaden binde 4,95 oranında damga vergisi: (01.01.2010 dan itibaren binde 4,95)

b- Damga Vergisi Kanunu'na Ekli I Sayılı Tablonun I/A-1 Bölümünde Yer Alan "**belli parayı ihtiva eden kâğıtlar, mukavelenameler, taahhütnameler ve temliknameler**" hükmüne istinaden binde 8,25 oranında damga vergisi: (01.01.2010

dan itibaren binde 8,25)

c- 488 Sayılı Damga Vergisi Kanununa Ekli I Sayılı Tablonun IV/1-a Bölümünde Yer Alan "**resmî daireler tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin ödemeler (avans olarak yapılanlar dahil) nedeniyle kişiler tarafından resmî dairelere verilen ve belli parayı ihtiva eden makbuz ve ibra senetleri ile bu ödemelerin resmî daireler nam ve hesabına, kişiler adına açılmış veya açılacak hesaplara nakledilmesini veya emir ve havalelerine tediyisini temin eden kâğıtlar**" hükmüne istinaden ödemelerden kesilen binde 8,25 oranında damga vergisi (01.01.2010 dan itibaren binde 8,25)

Resmi Dairelerin yaptığı her nevi mal ve hizmetin alım, yapım, kiralama gibi işlemlere ilişkin ihalelerde, yukarıda sayılan üç çeşit damga vergisi ayrı ayrı uygulanacaktır. Ancak satım ile ilgili ihalelerde ise sadece yukarıda sayılan a ve b şıklarında belirtilen damga vergileri uygulanacaktır. Zira satım ile ilgili ihalelerde resmi daireler tarafından yapılan bir ödeme söz konusu olmadığından istihkaktan kesilen bir damga vergisi de olmayacaktır.

2.1- Damga Vergisine Tabi Olan İhale Karar Kâğıdı:

Damga Vergisi Kanununa ekli 1 sayılı tablonun II/2 bölümünde "**İhale kanunlarına tabi olan veya kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların her türlü ihale kararları**"nın binde 4,95 oranında damga vergisine tabi olduğu belirtilmiştir.

Anlaşılabacağı üzere ihale kararlarının damga vergisine tabi olması için bu kararın hem ihale kanununa tabi olan hem de kamu tüzel kişiliğine haiz kurumlar tarafından alınması gerekmektedir.

İhale kararı esas olarak ihalelerde teklif edilen bedellerden tercihe layık görüleni teklif eden kişiye bırakılmasını öngören tek yanlı bir idari iş-

lemdir. Bir diğer ifadeyle ihale kararları, yetkili bir komisyon tarafından alınan ve ihale konusu işin hangi istekli üzerinde bırakıldığını gösteren kararlardır.⁵

Dikkat çekmek istediğimiz nokta ihale kararlarının damga vergisine tabi tutulabilmesi için, bu kararların **kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlar** tarafından alınması gerekmektedir. Fakat kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlar ifadesi uygulamada bazen tereddüt oluşturabilmektedir. En fazla tereddüt oluşturan ise kamu iktisadi teşebbüslerin durumudur.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 123 üncü maddesinde, kamu tüzel kişiliğinin, ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulacağı belirtilmiştir; 128'inci maddesinde de, **"Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin..."** ifadesi kullanılarak, kamu iktisadi teşebbüslerinin kamu tüzel kişiliğini haiz olduğu kabul edilmiştir.

Buna göre, kamu tüzel kişiliği, yasama organı tarafından çıkarılacak bir kanunla ya da idare tarafından kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılacak bir idari işlemle kurulabilecek olup; iktisadi devlet teşekkülleri ile kamu iktisadi kuruluşlarını ve bunların müesseselerini, bağlı ortaklıklarının ve iştiraklerini kapsayan 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3'üncü maddesinde, iktisadi devlet teşekkülü ile kamu iktisadi kuruluşlarının Bakanlar Kurulu kararı ile kurulacağı hükmüne

yer verilmiştir. Dolayısıyla damga vergisi uygulanması bakımından resmi daire kapsamında bulunmayan; ancak kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu Kararıyla kurulan ve kuruluş amacı doğrultusunda faaliyet gösterdiği alanda kamu gücü ayrıcalıklarına sahip olan kamu iktisadi teşebbüslerinin ihale kararı mahiyetindeki kararların, Damga Vergisi Kanuna ekli (1) sayılı tablonun II/2 bölümü gereğince damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Nitekim Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından vermiş olduğu bir muktezada⁶ **"...Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, damga vergisi uygulaması bakımından resmi daire kapsamında bulunmayan; ancak kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu Kararıyla kurulan ve kuruluş amacı doğrultusunda faaliyet gösterdiği alanda kamu gücü ayrıcalıklarına sahip olan kamu tüzel kişiliğini haiz Elektrik Üretim Anonim Şirketi tarafından alınacak ihale kararı mahiyetindeki kararların, 488 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun II/2 bölümü gereğince damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir"** şeklinde açıklamada bulunulmuştur

Diğer taraftan özel sektörün açmış olduğu ihaleler dolayısıyla alınmış olunan ihale kararları damga vergisine tabi olmayacaktır.

Nitekim İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen bir muktezada⁷ **".....Bu itibarla, şirketiniz Kanununun 8 inci maddesinde tarifi yapı-**

⁵ UÇURLU, Uğur. "Kamu Kurumlarından İhale Alan Mükelleflerin Damga Vergisi Yükümlülükleri" Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, 1 Mayıs 2008 Tarihli 53. Sayı

⁶ Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığının 09.04.2009 Tarih Ve B.07.1.GİB.04.99.16.02/2-Muk/385 (11841) Sayılı Muktezası

⁷ İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 05.09.2008 Tarih Ve B.07.1.GİB.4.34.18.01/2.1.1191.253-9463 (3207) Sayılı Muktezası

lan resmi daireler kapsamında bulunmadığından şirketinizce düzenlenen kararların ihale kararı olarak damga vergisine tabi tutulmaması gerekmektedir.” şeklinde açıklamada bulunulmuştur.

İhale kararlarına ait damga vergisi, gerek ihale usullerinden olan açık teklif, belli istekliler arasında ihale ve pazarlık usulünde gerekse de ihale usulü olmayan doğrudan temin usulü içinde geçerlidir.

Sonuç olarak Resmi Dairelerin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu veya 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi olsun veya olmasın, resmi dairelerin yetkili mercilerince bir malın artırma, ek-siltme, pazarlık, açık ihale usulü, belli istekliler arasında ihale usulü, doğrudan temin yöntemi ve sair şekillerde alınması, satılması veya bir hizmetin gördürülmesi maksadıyla verilen her türlü kararlar, ihale kararları olup damga vergisine tabi olacaktır.⁸

2.2- İhale Kararlarında Mükellef ve Vergiyi Doğuran Olay

Damga Vergisi Kanunu'nun 3' üncü maddesinde ise damga vergisinin mükellefi açıklanmıştır. Buna göre damga vergisinin mükellefi kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan veya bunların yerine geçen kâğıtları imza edenlerdir. Ayrıca kanun metninde resmi dairelerle şahıslar arasında düzenlenen kâğıtların vergisini şahısların ödeyeceği belirtilmiştir. Bu nedenle Damga Vergisi Kanunu'nun 8' inci maddesinde resmi daire kabul edilen genel ve özel bütçeli idareler, İl Özel İdareler ve Belediyelerin taraf olduğu ihaleler nedeniyle ortaya çıkacak damga vergilerinin mükellefi ihaleyi alan gerçek veya tüzel kişiler olacaktır.

İhale karar damga vergisinde vergiyi doğuran olay ise ihale karar kâğıdının düzenlenmesi ve onaylanmasıdır. Zira ihale kararları ihale yetkili-si tarafından onaylandığı anda kesinleşmiş olacaktır. Bir diğer ifadeyle ihale kararları, bu amaçla oluşturulan komisyonlar tarafından alınan ve ihalenin hangi istekli üzerinde bırakıldığını gösteren kararlar olduğundan bu kararların yetkili makam tarafından onaylanmakla geçerlik kazanmakta ve onayın yapıldığı anda damga vergisini doğuran olay meydana gelmiş olmaktadır.

2.3- İhale Kararlarında Belli Bir Para Gösterilmesi Durumu

İhale karar damga vergisi, alınan kararda belirtilen KDV hariç tutar üzerinden binde 4,95 oranında hesaplanacaktır. Diğer taraftan Damga Vergisi Kanunu'nun 11'inci maddesinde belli bir para gösterilmesi mecburiyeti bulunan kâğıtlar arasında **ihale karar** kâğıtları olmasa da ihale kararları belli bir alım-satım içeren kâğıtlar olduğundan bu kâğıtlarda belli bir para gösterilmesi gerekmektedir.

Zira Damga Vergisi Kanunu'nun 10'uncu maddesinde; nispi vergilerde kâğıtların nevi ve mahiyetlerine göre, bu kâğıtlarda yazılı belli bir paranın esas alınacağı belirtildiğinden, ihale karar kâğıtları da nispi vergiyi tabi olduğundan kanaatimizce ihale kararlarında belli bir paranın gösterilmesi gerekmektedir.

2.4- Doğrudan Temin Usulünde İhale Karar Damga Vergisi

Resmi Daireler tarafından yapılacak mal ve hizmet alım ihalelerinde uygulanacak ihale usulü, yapılacak işin türü, niteliği, yüksek teknoloji

⁸ DEĞER, Nuri. Damga Vergisi Uygulaması, Yaklaşım Yayıncılık, Yıl 2006, Syf 273

gerektirmesi, yaklaşık maliyeti ve ivediliği gibi kriterler esas alınarak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 18' inci maddesinde belirtilen ihale usulleri doğrultusunda yapılacaktır. 4734 sayılı Kanunu'nun 18' inci maddesinde belirtilen ihale usulleri şunlardır.

- a) Açık ihale usulü,
- b) Belli istekliler arasında ihale usulü,
- c) Pazarlık usulü, olarak sayılmıştır.

Ancak bu ihale usulleri dışında Resmi Dairelerin bazı ihtiyaçlarını doğrudan temin usulüyle karşılayabilmektedir. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4' inci maddesinde **Doğrudan temin: "Bu Kanunda belirtilen hallerde ihtiyaçların, idare tarafından davet edilen isteklilerle teknik şartların ve fiyatın görüşülerek doğrudan temin edilebildiği usulü"** şeklinde tanımlanmıştır.

Bu yöntemde Resmi Dairelerin ihtiyaçların karşılanmasında esneklik ve kolaylık sağlanmış- tır. Zaten bu yöntem 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22' inci maddesiyle sınırlı tutulmuştur.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4964 sayılı Kanun'la değişik 22' inci maddesinde sayılan hallerde resmi daireler doğrudan temin usulü kapsamında ilan yapmadan, ihale komisyonu kurma ve yeterlilik kriterlerini arama zorunluluğu bulunmaksızın ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişilere piyasada fiyat araştırması yaptırarak ihtiyaçlarını temin edebileceklerdir.

44 Seri No.lu Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliğinde⁹ konuyla ilgili şu açıklamalarda bulunulmuştur. **"İdarelerin 4734 sayılı Kanun'un 22. maddesi kapsamında yapacakları alımlar nede-**

niyle belli parayı ihtiva eden bir sözleşmenin düzenlenmesi halinde bu sözleşmenin, idarelerce kurulacak ihale komisyonlarınca bir ihale kararının alınması halinde bu kararın, damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir. Ancak, söz konusu alımlar nedeniyle belli parayı ihtiva eden bir sözleşmenin düzenlenmemesi ve ihale komisyonları kurularak bir ihale kararının alınmaması halinde ise damga vergisinin aranılmayacağı tabiidir."

Dolayısıyla Resmi Daireler tarafından bu şekilde doğrudan alımlarda ihale komisyonu kurulmak suretiyle bir ihale kararı şeklinde komisyon kararı alınmış ise ihale karar damga vergisine tabi tutulacaktır. Ancak ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak **"Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı"** düzenlenmek suretiyle alım yapılmış ve ihale kararı alınmamış ise ihale karar damga vergisi olmayacaktır.¹⁰

Diğer taraftan İstanbul Defterdarlığı tarafından verilen bir muktezada¹¹ **"..Öte yandan, 4734 sayılı Kanunun 22/d bendi hükmüne göre yapılacak alımlarda ihale komisyonu kurulması zorunlu bulunmamakla birlikte madde kapsamında yapılan alımların bedellerinin ödenebilmesi için ihale yetkilisinin onayı veya oluru alınıyorsa söz konusu onay veya oluru; veya yapılan alımların bedellerinin Ödenebilmesi için harcama belgelerinin (fatura, gider pusulası) herhangi bir yerine yetkililerce "sarfi uygundur" veya "rayice uygundur" şeklinde ya da benzeri bir şerh konulduğu takdirde bu şerhlerin ihale kararı olarak 458 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun II/2 nci**

⁹ 16.04.2005 Tarih ve 25788 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanmıştır.

¹⁰ UĞURLU,Uğur. "Doğrudan Temin Usulünde 'Sözleşme' Ve 'Karar' Damga Vergisi Uygulaması" Vergi Raporu Dergisi, Sayı:103, Nisan 2008

¹¹ İstanbul Defterdarlığının 08.11.2004 Tarih Ve B.07.4.DEF.0.34.12/2-10-8061 (7177) Sayılı Muktezası

fıkrası gereğince binde 4,5 nispetinde Damga Vergisine tabi tutulmasının gerektiği tabiidir.” şeklinde açıklamada bulunulmuştur.

Yine Gelirler Genel Müdürlüğü tarafından verilmiş olduğu bir muktezada¹² “**4734 sayılı Kanun’un 22/d bendi hükmüne göre yapılacak alımlarda ihale komisyonu kurulması zorunluluğu bulunmamakla birlikte madde kapsamında yapılan alımların bedellerinin ödenebilmesi için ihale yetkilisinin onayı veya oluru alınıyorsa söz konusu onay veya olurun; veya yapılan alımların bedellerinin ödenebilmesi için harcama belgelerinin (fatura, gider pusulası) herhangi bir yerine yetkililerce “sarfi uygundur” veya “rayice uygundur” şeklinde yada benzeri bir şerh konulduğu takdirde bu şerhlerin ihale kararları olarak 488 sayılı Kanun’a ekli (1) sayılı tablonun 2/2 fıkrası gereğince % 0-4,5 nispetinde damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.**” şeklinde açıklamada bulunulmuştur.

Söz konusu muktezalardan anlaşılacağı üzere Vergi İdaresi; doğrudan alımlar için resmi dairelerin yetkili komisyonları tarafından ihale komisyonu kurulması, dolayısıyla ihale kararı alınması zorunlu bulunmayan hallerde, yapılan alımların bedellerinin ödenebilmesi için ita amiri onayı veya oluru alınıyorsa, söz konusu onay veya olurun; veya harcama belgelerinin (fatura, gider pusulası) herhangi bir yerine yetkililerce “sarfi uygundur” şeklinde veya benzeri bir şerh konulduğu takdirde, bu şerhler ihale karar niteliğinde kabul edilerek, ihale karar damga vergisine tabi olması gerektiği belirtilmiştir.

Bilindiği üzere Damga Vergisi Kanununun 2’inci maddesinde “**Vergiye tabi kağıtlar mahiyetinde bulunan veya onların yerini alan mektup ve şerhlerle, bu kağıtların hükümlerinin yenilenme-**

sine, uzatılmasına, değiştirilmesine, devrine veya bozulmasına ilişkin mektup ve şerhler de Damga Vergisi’ne tabidir.” hükmü yer almaktadır.

Bu madde de bahsi geçen şerh, bir kağıdın ifade ettiği anlamı açıklamak üzere konulan ibare, not veya yazıdır. Şerhin bağlantılı olduğu kağıt vergiye tabi olsa da olmasa da, şerhin ne anlam ifade ettiğine bakılması gerekir. Şerh bir hukuki durumu ispat veya belli etmeyi ifade ediyorsa, bu şerhin vergilendirilmesi gerekir.

Bu nedenle doğrudan temin usulü kapsamında yapılacak alımlarda ihale komisyonu kurulması zorunlu bulunmamakla birlikte madde kapsamında yapılan alımların bedellerinin ödenebilmesi için ihale yetkilisinin onayı veya oluru alınıyorsa söz konusu onay veya olurun; veya yapılan alımların bedellerinin ödenebilmesi için harcama belgelerinin (fatura, gider pusulası) herhangi bir yerine yetkililerce “sarfi uygundur” veya “rayice uygundur” şeklinde ya da benzeri bir şerh konulduğu takdirde bu şerhlerin **ihale kararı** olarak kabul edilmesi gerekir.

2.5- Devlet Malzeme Ofisinden Alınan Mallarda İhale Kararı

Diğer taraftan uygulamada Devlet Malzeme Ofisi Bölge Müdürlüğü’nden alınan mallar için ihale kararı damga vergisi ödeyip ödenmeyeceği hususunda tereddüde düşülmektedir. 4734 sayılı Kanun kapsamına giren kuruluşların, “**Devlet Malzeme Ofisi Ana Statüsünde Yer Alan Mal Ve Malzemeler**” için Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden yapacakları alımlar, anılan Kanunun 3’üncü maddesinin (e) bendi ile bu Kanunun istisnaları arasında sayılmıştır.

4734 sayılı Kanunun geçici 4’üncü maddesinde ise, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlü-

¹² Gelirler Genel Müdürlüğünün 22.05.2003 Tarih Ve B.07.0GEL.0.62/6231-7-381/21386 No’lu Muktezası.

ğünden yapılacak alımlara ilişkin esas ve usullerin, gerekli görülmesi halinde Maliye Bakanlığı tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Ancak bugüne kadar Maliye Bakanlığınca “esas ve usul” belirlenmesi yoluna gidilmemiştir.

Bununla birlikte, Maliye Bakanlığınca hazırlanan “2004/1 sıra numaralı Taahhüt ve Sözleşme Tasarılarının Vizelerine İlişkin Genelge”de¹³, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden yapılacak alımlarla ilgili düzenlemelere yer verilmiştir. Anılan Genelge ile 4734 sayılı Kanuna paralel bir düzenleme yapılmış ve 4734 sayılı Kanun kapsamındaki kuruluşların, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün Ana Statüsünde yer alan mal ve malzemeleri, bu Genel Müdürlükçe her yıl yayımlanan “Malzeme ve Fiyat Listesi”nde yer alması kaydıyla anılan Kanun hükümlerine tabi olmaksızın Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden temin edebilecekleri belirtilmiştir.

Devlet Malzeme Ofisi Bölge Müdürlüğünden alınan mallar için ihale kararı damga vergisinin doğup doğmayacağı hususunda ise eğer malzeme alımına yetkili amir ve komisyon tarafından bu alımla ilgili olarak bir ihale kararı alınmış ise veya bu alımların bedellerinin ödenebilmesi için bir onay verilmesi halinde veya harcama belgelerinin herhangi bir yerine yetkililerce “sarfi uygundur” şeklinde veya benzeri bir şerh konulduğu takdirde bu kağıt ihale kararı kabul edilip damga vergisine tabi olacaktır.

Nitekim Devlet Malzeme Ofisinden yapılan malzeme alımı ile ilgili olarak İstanbul Defterdarlığı tarafından verilen bir muktezada¹⁴ şu açıklamalarda bulunulmuştur.

“Yazınızda, Belediyeniz tarafından Devlet Malzeme Ofisinden yapılan mal alımlarının be-

dellerinin ödenebilmesi için alınan Başkanlık Onayının binde 4,5 nispetinde damga vergisine tabi olup olmadığı konusunda bilgi verilmesi istenilmektedir.

....Devlet Malzeme Ofisi Bölge Müdürlüğünden alınan malzeme bedellerinin Resmi Daireler tarafından Ödenmesi sırasında binde 7,5 oranında Damga Vergisi aranılacağı tabiidir. Diğer taraftan, artırma ve eksiltme kanununa tabi olsun veya olmasın bütün daire ve kurumların yetkili mercilerince bir malın artırma ve eksiltme, pazarlık ve sair şekilde alınması, satılması veya bir hizmetin görülmesi, gördürülmesi maksadıyla verilen her türlü kararlar ihale kararlarıdır. Bu meyanda ihale kararı mahiyetinde bulunan veya onun yerine geçmek üzere kağıt üzerine konulan şerhlerin de ihale karar olarak kabulü gerekir. Bu itibarla, Başkanlığınız tarafından Devlet Malzeme Ofisinden yapılan malzeme alımı bedellerinin ödenebilmesi için alınan Başkanlık Onayının ihale kararı olarak binde 4,5 nispetinde damga vergisine tabi tutulması gerekmekte olup, Belediyelerin 488 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yer alan resmi dairelerden olması sebebiyle söz konusu damga vergisinin Devlet Malzeme Ofisi tarafından ödenmesi icabetmektedir.” şeklinde açıklamada bulunulmuştur.

3- SONUÇ

Kamu kurumları ile kamu kurumlarına mal ve hizmet satan özel sektör işletmeleri arasında gerçekleşen ihale sürecinde Damga Vergisi Kanunu'nun konusuna giren birçok kağıt düzenlenmektedir. Düzenlenen bu kağıtlardan biride ihale karar kağıdıdır. Bizde bu makalemizde ihale karar kağıdının damga vergisi karşısındaki durumunu ve özellikli bazı durumları açıklamaya çalıştık.

¹³ 14 Şubat 2004 tarihli ve 25373 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

¹⁴ İstanbul Defterdarlığının 08.11.2004 Tarih Ve B.07.4.DEF.0.34.12/2-10-8061 (7177) Sayılı Muktezası